

במשך מספר שנים ישראל בחרה להכיל את הטרור ביו"ש, בהכוננת איראן פלגי הטרור זכו לאמל"ח רב שהוברח אליהם דרך ירדן או שייצרו בעצמם בהכונה מקצועית חיצונית. הכנופיות בערים והמחנות כיוונו תחילה את נשקם אל עבר המתיישבים בצירי התנועה, אלו הפכו להיות כוח צבאי מאורגן שאמור להוות את החלופה עבור איראן וחמאס לאחר רצועת עזה ולהוות איום לא רק בצירים ובהתיישבות הרבות בגזרה אלא מוקד הלחץ החדש על ישראל עם פיגועי התאבדות בלב הארץ ושיגורי רקטות.

שמי הוא רמי מערוץ לאומנות ובסרטון זה נסקור את התפתחות הזירה ביהודה ושומרון.

ביולי 2024 מבקר המדינה פרסם דו"ח המתאר את מצב הביטחון בצירי התנועה והיישובים ביהודה ושומרון, הדו"ח תיאר את המצב בגזרה עד ספטמבר 2023. לפיו כלל צירי התנועה (בשטחי A, B, C) הוא 1,600 ק"מ ומשמש הן יהודים והן ערבים. חלקם כבישים ראשיים כמו כביש 90, כביש 5, כביש 1, או כביש 60 ואלו מובילים גם לפנים שטח המדינה, לערים הגדולות על עיר הבירה ירושלים וגוש דן.

לפי הדו"ח חיים ביהודה ושומרון 503,000 ישראלים ב-150 יישובים שונים לצד 3 מיליון ערבים ב-450 ערים וכפרים, כיוון שהצירים משותפים לשני הצדדים פלגי הטרור יכולים להפוך את הצירים למוקדי התקפה כמו יידוי אבנים, יידוי בקבוקי תבערה, מטעני חבלה, ירי בנשק חם (בין אם ממארבים בגבעות על הרכבים בצירים או ירי מרכבים נוסעים), פיגועי דריסה בתחנות אוטובוסים, צמתים או נגד מתיישבים שמנסים לתפוס טראמפ ועוד.

אוגדת איו"ש המורכבת מ-6 חטיבות מרחביות שונות (או חטמ"רים) לצד חטיבת הבקעה והעמקים הכפופה לפיקוד מרכז אחראיות על הביטחון ביישובים וחופש התנועה לאורך הצירים. לרוב חטיבת כפיר על סירת חרוב של החטיבה תופסת את הגזרה, לצידה גדודי מילואים שונים, וחטיבות סדירות שמחליפות קו אחת למספר חודשים. וכמובן מג"ב, דובדבן ויחידות נוספות כולל פעילות רציפה של השב"כ. בחטיבת הבקעה (שגם היא מרחבית) יש שני גדודי הגנה: אריות הירדן, ולביאי הבקעה שהינם גדודים מעורבים המשלבים לוחמים ולוחמות וכמובן גדודי מילואים תוך הגנה על הגבול עם ירדן.

האחראיות הזאת כוללת סיורים רכובים באמצעות נהגי בט"ש, מארבים ויזומות שונות, מעצרים בכפרים, פיזור הפרות סדר והפגנות של ערבים, מחסומים קבועים או מחסומים מאולתרים (כלומר צ'ק פוינטים), פשיטות להחרמת אמל"ח, תשאול תושבים כדי בין היתר לגייס סייענים, מיפוי הכפרים בלילה ועוד. הפעילות הרציפה הזאת לביטחון שוטף או בט"ש הייתה הפעילות העיקרית לאורך שנים רבות ובעצם מאז סיום האינתיפאדה, לזו אין תאריך סיום סופי ואפשר לתארך את 2005 כשנת סיומה.

כחלק מהסכמי אוסלו צה"ל וכוחות הביטחון לא שלטו בערים עצמן, ושורת הערים: רמאללה, שכם, יריחו, חברון, בית לחם, ג'נין, טול-כרם, קלקיליה היו כביכול מחוץ לתחום שיפוטו של צה"ל וכוחות הביטחון (על אף שאלו כן פעלו בהן מפעם לפעם) כך גם לגבי מחנות הפליטים, עיירות, וכפרים שונים. המטרה העיקרית הייתה הביטחון כולל, כל עוד התנועה בין היישובים ובצירים הייתה יחסית בטוחה וכל עוד אין פיגועים בפנים הארץ והתארגנויות טרור משמעותיות אפשר היה להתייחס למצב הזה כסטטוס קוו.

אולם כאן ביו"ש על אוכלוסייה ערבית שלפי דו"ח הלמ"ס האחרון לרגל חג הקורבן המוסלמי לה יש ילודה ממוצעת של 3.5 ילדים לאישה ולפי דו"ח מבקר המדינה בסביבות ה-3 מיליון תושבים היא חומר גלם עבור איראן לבנות חזית חדשה וחזקה נגד ישראל. כחלק מהסכמי אוסלו הרשות הפלשתינאית על פת"ח ששולטת בה, "החילונית" כביכול ומתחרה בחמאס ושאר הפלגים, הייתה אמורה למנוע צמיחת כוח טרור שישנה את הסטטוס קוו, וזו לא מנעה את צמיחתו בין אם מחוסר

רצון מכוון או מחוסר יכולת היות ורוב האוכלוסייה הערבית מעריצה את פלגי הטרור ומזדהה עצמה כחלק מתנועה לאומית ערבית-פלשתינאית שרוצה לראות את גירוש היהודים מהארץ והשמדת המדינה.

ב2022 היו סך הכול 3,780 אירועים של טרור עממי בגזרה(הן בצירי התנועה והן נגד ההתיישבויות), מתוכם השיא היה ידוי אבנים סך הכול 3,133 אירועים, לאחר מכן בקבוקי תבערה 510 אירועים ואז מטענים 136 אירועים. אלו לא כוללים ירי בצירי תנועה. האירועים "הפשוטים" הללו במרכאות קורים רבות באזורים שהדו"ח מכנה אותם "אדומים" לרוב בצמתים בין יישובים יהודיים לערביים כמו בין אם בגוש עציון, בכפר חווארה, בסביבות שכם, בסביבות עופרה ועוד. יהודים נוסעים ברכבם ליד גבעות או בכבישים הקרובים לכפר כזה או אחר ואז נרגמים באבנים, או בקבוק תבערה נזרק עליהם. צריך להבין כי ב2022 ממוצע ידו האבנים היה מעל ל200 בחודש. אירועי טרור כה רבים שלא סוקרו תקשורתית זאת בלי לקחת בחשבון את המטענים או בקבוקי התבערה.

בין 2019 ל2022 אירועי הירי בצירים או אל עבר יישובים כמעט וגדל פי 10, ובמחצית הראשונה של 2023 כפי עשרה לעומת 2019. במהלך 2022 6 ישראלים נרצחו בצירי התנועה בגזרה, במחצית הראשונה של 2023 13. משהו השתנה בגזרה אבל רק גל טרור בתוך שטח המדינה הביא את הממשלה להחליט על "מבצע שובר גלים" שהתנהל בין מרץ 2022 לאפריל 2023 בו נפלו 3 לוחמים ונפצעו 10, 220 ערבים נהרגו(בהם 200 מחבלים שחוסלו) 2,400 נעצרו, הוחרמו 3.1 מיליון ש"ח כספי טרור, מעבדת נפץ פוצצה וקרוב ל1,000 כלי נשק שונים הוחרמו.

בכל נקודה בגזרה היה היקף שונה של טרור. רמאללה, שכם, וג'נין היו המובילות. אילו ב2022 שכם הייתה המובילה אז במחצית הראשונה של 2023 זו הייתה ג'נין עם כמעט הכפלה באירועי הטרור לעומת אותו פרק זמן ב2022. לכן בין ה3 ל5 ביולי 2023 התנהל מבצע "בית וגן" בג'נין בו נפל לוחם אגוז בירי דו"ץ וחוסלו 13 מחבלים, רובם ברחו מהעיר או לבתי החולים מה שלא הביא למיגור הטרור. בהובלת איראן היקף הטרור גדל.

באוגוסט 2022 מפקד משמרות המהפכה הצהיר כי איראן תחמש את המיליציות ביו"ש כפי שעשתה ברצועת עזה. התמיכה הזאת כוללת הברחות נשק דרך הגבול עם הירדן ובעצם דרך הנקיקים הרבים בעמק הירדן הגבול הארוך ביותר של מדינת ישראל עם מדינה זרה, הכשרת מחבלים בחו"ל, הקמת מעבדות נפץ ומטעני חבלה, הכשרת מקומיים בייצור מטענים על בסיס דשן וחומרים זמינים, הקמת חדרי מבצעים וחמ"לים שונים בעיקר במחנות, ארגון מיליציות עצמאיות ופנייה לפלגים שהם לא נתמכי איראן באופן מסורתי(כלומר לא רק חמאס או הג'יהאד).

שתי יחידות איראניות אמונות על התהליך הזה האחת כפופה למשמרות המהפכה והאחרת לכוח קודס. שתיהן מגייסות ערבים ממוצא פלשתינאי בלבנון, בסוריה, וכמובן בירדן. לא רק מחמאס או הג'יהאד אלא אף מחללי אל-אקצא(הזרוע הצבאית של פת"ח מי שמובילה את הרשות הפלשתינאית). היקף צמיחת הטרור בין 2019 ל2023 תוך שימוש בנשק חם יכול ללמד כי דווקא אותן שנים היו העמוסות בהברחות, במשך מספר שנים כנופיות הטרור הרבות בערים התארגנו, גייסו מחבלים, בנו מעבדות, רכשו או קיבלו נשק(כולל מאות רובי אם-16 כפי שהתגלה במהלך המלחמה) ובנו כוח לא נתפס במונחים של עשור קודם לכן.

דו"ח מבקר המדינה שכאמור פורסם חודש לפני פרוץ המלחמה דיבר על מחסור בנהגי בט"ש, חוסר בסוירים, חוסר בכוח אדם כדי לאייש מחסומים ולכן מחסומים רבים נותרו פתוחים, חוסר ביזומות או מארבים, חוסר בשוטרי סיור או כבישים עוקפים עבור יהודים.

עם פרוץ המלחמה התגלה היקף הבעיה בגזרה, בין אוקטובר 2023 ליולי 2024 חוסלו קרוב ל600 מחבלים ומפירי סדר בעוד 26 ישראלים נהרגו(בין אם חיילים או אזרחים), 4,150 נעצרו(קרוב

למחציתם פעילי חמאס) עם מעל ל-50 מבצעים חטיבתיים, מדובר בפעילות המסיבית ביותר בגזרה זו מאז האינתיפאדה ה-2 ומאז מבצע חומת מגן במרץ-מאי 2002.

ואז ב-18.8 לראשונה מזה 16 שנים התבצע פיגוע התאבדות, פעיל של הג'יהאד יצא משכם עם מטען בתיק הגב שלו ובשל תקלה טכנית התפוצץ לפני שהגיע למקום הומה אדם בת"א. בליל ה-30-31 באוגוסט ניסיון לפיגוע תופת כפול של מחבלים היצאו מהעיר חברון (הגדולה בערים הערביות בגזרה). קודם לפיגועי התופת צה"ל וכוחות הביטחון יצאו למבצע "מחנות קיץ" כדי להכריע את הטרור בצפון השומרון אך ברור בשעה זו כשנכון ל-1.9 מספר המחבלים שחוסלו חצה את 670, העצורים מתקרב ל-5,000, אלפי כלי נשק הוחרמו ומאות מעבדות או חמ"לים שונים ובסך הכול תשתיות טרור הושמדו כי מדובר באתגר שלא ייעלם בזמן הקרוב.

חמאס נולד ברצועת עזה אך הוא לא ימות בה, הוא מנסה לשקם את כוחו ביו"ש, בירדן, בסוריה, ובלבנון, כך עושה גם הג'יהאד. הוא מגדיל את האהדה כלפיו בציבור הערבי-פלשתינאי ממערב לנהר הירדן ומחוצה לו איראן שמאבדת את רצועת עזה ככוח צבאי בונה כבר מספר שנים את יהודה ושומרון ככוח כזה ורק תגביר את קצב ההשקעה בפלגי הטרור בגזרה. בשונה מרצועת עזה שמתפרסת על 365 קמ"ר, יהודה ושומרון זהו שטח של 5,860 קמ"ר גבול ארוך כחצי מיליון יהודים חיים בו הכפרים והערים של הערבים פזורים בכל עבר, עמק הירדן מהווה קרקע נוחה להברחות נשק ועל 3 מיליון ערבים כמקור גיוס ומגן אנושי עבור הפלגים. כל מחבל שמחוסל הוא כביכול שאהיד הוא קדוש מעונה וגיבור שמעורר עבור צעירים ערבים דוגמא לחיקוי.

כמו עם רצועת עזה בשנים האחרונות ישראל הכילה את גודל האתגר, כאן הסכנה היא לחצי מיליון יהודים שחיים בחבל ארץ שהוא לב ליבה של ארץ ישראל המערבית והוא אזור שאמור לשמש בעתיד להתיישבות של מאות אלפי ומיליוני יהודים אחרים בעשורים הבאים של מדינת ישראל. אבל לא רק עבורם צירי התנועה מובילים ללב הארץ, האפשרות לבניית מערך רקטות שתשוגרנה בשנים הקרובות מהמחנות והערים ללב הארץ. ישראל צריכה להפוך את חטמ"ר הבקעה לאוגדה מרחבית שתתוגבר בגדודים נוספים על מנת למנוע את אותן הברחות, היא זקוקה לעוד חטיבות וסדרה ארוכה של מבצעים גדולים וקטנים כמו עם רצועת עזה ההכלה דורשת עתה ממספר אוגדות לתמרן במשך עוד חודשים רבים קדימה עד לביעור הטרור וכך גם ביהודה ושומרון.

מדובר בחלק בלתי נפרד מארץ ישראל יש לו חשיבות לאומית, ביטחונית, ודמוגרפית שכן האוכלוסייה שתתרבה תזדקק למקום להתיישב. בטווח הרחוק הפתרון הטוב ביותר הוא עידוד עזיבת הערבים לחו"ל אבל עד אז יש בעיה מיידית אותה חובה לפתור באמצעים צבאיים.

זו הייתה סקירה של ערוץ לאומנות על התפתחות הזירה ביהודה ושומרון, אם אהבתם את הסרטון אתם מוזמנים לשתף אותו ולהצטרף לערוץ כמנויים.